

REFERENTIE No:
8560

INFORMATIEKOPIE:

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Kopie No.

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE, Lange Houtstraat 28
TEL Nos: 180309; 184000-284

Dir./Afd.: MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Visie:

Ag. No.: *GS 2663*

Dossier: *G 5521*

ONTVANGEN
CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:
20 mei 1960

DATUM VAN AFZENDING:

BESTEMD VOOR:
min. v. biza (dir nng)

20 mei 1960

AFKOMSTIG VAN: hollandia

PARAAF/OPM:

geheim

Prof. Dr. Siebert
Dr. Verbeek
Dr. v. d. Vliet

voor bot.
vervolg mijn Hendrik Gerard.

overleg inheemse vertegenwoordigers is in prettige sfeer verlopen. de gedachtenwisseling waaraan het merendeel der aanwezigen actief deelnam was constructief en gaf blijk van vertrouwen in de bedoelingen van de regering. de algemene opzet van de Nieuw Guinea Raad vond instemming en de in uitzicht gestelde belangrijke bevoegdheden en verantwoordelijkheid werden met enige vanzelfsprekendheid geaccepteerd; de tijd hiervoor werd gekomen geacht.

de eerste dag werd door mij in de openingstoespraak de voorgeschiedenis en opzet der consultatie toegelicht en de doelstelling: ongedwongen meningsuiting alsmede het vertrouwelijk karakter benadrukt. vervolgens heb ik de leiding der vergadering overgedragen aan d.b.z. die een toelichting gaf aan de hand van de directienota. feit dat in- en uitheemse vertegenwoordigers afzonderlijk werden geraadpleegd werd door enige deelnemers becritiseerd omdat het gebaseerd was op onderscheid in bevolkingsgroepen. de grote meerderheid apprecieerde echter de gekozen praktische werkwijze omdat hierdoor de gunstigste voorwaarden voor vrije inheemse meningsuiting.

de tweede dag vergaderden de deelnemers (thans uitgebreid met inury) in eigen kring onder leiding van Kasiapo. een aantal leden vormde een werkgroep onder voorzitterschap van jouwe voor bestudering van het aspect budgetrecht.

de derde dag werd de consultatie voortgezet en voltooid onder leiding van d.b.z.. bij monde van Kasiapo werden de volgende opinies der vergadering naar voren gebracht:

- a. de instelling van de Nieuw Guinea Raad mag niet leiden tot minder aandacht voor de vorming van streekraden. de behoefte aan streekraden als ondergrond van de Nieuw Guinea Raad is integendeel des te groter.
- b. het actief en passief kiesrecht dient te worden beperkt tot inheemsen en die uitheemsen die bereid zijn zich blijvend in Nieuw Guinea te vestigen. dit principe ware op enigerlei wijze in regeling van de Nieuw Guinea Raad tot uitdrukking te brengen.
- c. bij benoemingen op aanbeveling dient niet slechts op

1. Min. *Dr. Hendrik Verbeek*

2. Ter behandeling aan *Dir. Mfz*

3/4. Verzameling Kabinet.

per telefoon worden gesproken. 4. Do: ars, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

Ken zij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG
-2-

Ref. No.: 8560

Rubricering: geheim

het advies van enige ambtenaren en zendelingen c.q. missionarissen te worden afgegaan doch dient de voorkeur van de bevolking in de betrokken streek de doorslag te geven. door nic jouwe werden de volgende eveneens door de vergadering gedeelde meningen geuit.

d. bij benoeming van de voorzitter der nieuw guinea raad ware vooral ook op persoonlijke instelling en op kennis van en begrip voor nieuw guinea en de papoea te letten. gesuggereerd werd raadpleging der staten generaal en nieuw guinea raad.

e. bij de zeggenschap der nieuw guinea raad over de begroting ware te onderscheiden in de bijdrage van nederland waarvoor een beperkte bemoeienis passend wordt geacht en eigen middelen met daartegenover staande uitgaven waarvoor budgetrecht wordt gewenst. de overwegingen zijn de verwachting dat nieuw guinea niet steeds afhankelijk zal blijven van de nederlandse bijdrage en het belangrijk opvoedend element in eigen financiële verantwoordelijkheid.

f. als minderheidsstandpunt werd critiek vermeld op het districtenstelsel bij de verkiezing dat theoretisch van mindere waarde zou zijn dan een op het bestaan van politieke partijen gebaseerd systeem en dat slechts wegens het vooralsnog ontbreken van partijen kan worden geaccepteerd. de meerderheid heeft geen bezwaren tegen het districtenstelsel.

g. door womsiwor werd met instemming der vergadering de hoop uitgesproken dat de resultaten van vertrouwelijk overleg niet in nederland als middel voor het bedrijven van partijpolitiek zullen worden aangewend.

h. door ds. osok werd met algemene instemming in bewogen bewoordingen uiting gegeven aan de bewustheid van de zwaarte der nieuwe taak welke echter dient te worden aanvaard, daar de tijd ervoor thans is gekomen en het nationaal bewustzijn groeiende is. zou men de instelling van de nieuw guinea raad naar de toekomst verschuiven dan zouden moeilijkheden niet denkbeeldig zijn. nederland heeft in de afgelopen jaren in verband met nieuw guinea aan veel kritiek bloot gestaan; thans zal ook in de ogen van de buitenwereld worden bewezen dat degenen die hun vertrouwen gaven dit niet ten onrechte hebben gedaan.

met deze 8 punten die aan het slot van de vergadering mondeling werden geresumeerd, werd door alle deelnemers als weergave van het resultaat der consultatie akkoord gegaan.

notulering werd ter bevordering van het informeel karakter achterwege gelaten.

suggesties vragen mijns inziens geen wijziging van het ontwerp, doch kunnen t.z.t. in de kamerbehandeling worden opgevangen. ik zal dit in een brief behandelen. in de nieuw guinea koerier van 19 mei worden enige bijzonderheden vermeld "uit eigen bron" over ontwerp nieuw guinea raad o.a. het aantal leden der eerste raad van 28, welke kennelijk zijn ontleend aan de directienota. ook de namen van een deel der uitgenodigde niet inheemse vertegenwoordigers zijn gepubliceerd, waardoor een en ander thans sterk in de publieke

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

-3-

Ref. No.: 8560

Rubricering: geheim

belangstelling staat en kritisch commentaar verwachtbaar is. de deelnemers aan het niet-autochtone beraad op 24 mei zijn: missie: pater j. munninghof o.f.m. en pater p. hoeboer m.s.c. door respectievelijk mgr. staverman en tillemans als vertegenwoordigers aangewezen; zending: p. de bruin a.s.b. en ds. kamma; grote nederlandse ondernemingen d.th.a.a. roest vertegenwoordiger van nigimy; middenstanders: r.g.h. nieuwenhuys eigenaar van een expeditiebedrijf; kolonist: h.f.p. gosewisch manokwari; chinese groep: liauw joe tik gewezen lid van de adviesraad hollandia; indonesiers l.r. tiwow bestuursassistent hollandia.

platteel 82

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
4. De-ns, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

4. Afschriften van codeberichten mogen niet worden verspreid door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

Op een codeber. mag tegej. niet in open taal worden gesproken, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).